

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A király elutazott.

Beszélik, hogy a király nem volt megelégedve a jubileumi fogadtatással. Hogy nagyobb lelkese-
dést, több melegséget várt. Hogy
elkedvetlenedett, sőt haragszik s
előbb 1 hónapra tervezett, majd 8
napra módosított budapesti tartó-
zkodását ezért nem tartotta be, ha-
nem kedden este elutazott.

Hát ez nem egészen valószínű,
de nem lehetetlen.

Ezzel szemben azonban sok-
kalta valószínűbbnek látszik az,
hogy a király, aki nem embere a
hiu pompának, hanem igazi reál-
politikusként utazott el, mert dol-
gait elvégezte Budapesten. Weker-
lével is többi minisztereivel is tel-
jesen rendbe jött az elébe terjeszt-
ett, az alkotmánybiztosítókra vo-
natkozó javaslatokra nézvést s a
jól teljesített munka után pihenni
ment.

Ez ha higgadtan gondolko-
dunk mindenestre valószínűbb.

Mert mintha a történelem ujj-
mutatása lett volna, hogy az alkot-
mány helyreállításának negyven-
esztendősi korünnepé olyan napokra
esett, melyekben az alkotmánykér-
dés ismét aktuális. Az ünnep talán
derüesebb lett volna e momentum
nélkül, de így meg komolyabb és

tartalmasabb volt s talán nem is
kelletlen annak a királynak, aki
nem külső cifraságokon kapó ud-
vari fejedelem, hanem nagy iskolát
megjárt reálpolitikus. Az alkotmány
olyan, mint a bolognai üvegcsépp:
ha egy porszemnyit isletörnek róla,
az egész összeesik. Vagy olyan,
mint a védőgát: ha csak egy rés
is van rajta, az egészet előnti az
árvíz.

A mult tavaszon végződött sze-
rencsétlen abszolutista kísérlet le-
tört egyetmást a magyar alkotmány
teljességéből és világossá tette, hogy
vannak egy és más hézagai. A tel-
jességet vissza kell állítani, a réseit
ki kell tömni. Ez a vejele az ugy-
nevezett alkotmánybiztosítók dol-
gának s ezzel szemben ő felégének
helyzete sokban hasonlít a negyven
év előttihez.

Akkor is a császárnál császár-
rabbak azzal érveltek a fejedelem
előtt, hogy a magyar alkotmány
csorbítja az ő addigi roppant feje-
delmi hatáskörét s a fejedelmi ha-
talm korlátozásával gyengíti azt a
legfőbb erőt, mely e széthúzó mo-
narkiát együtt tartja. Akkor átlátta
a király, hogy ez a beszéd elméleti
beszéd, tehát bolond beszéd, mert
mit ér az az abszolút hatalom, mely
csak papíron van meg s az életben
tehetetlen?

Lehetetlen, hogy ezt ő felsége

ma is át ne látta volna; lehetetlen,
hogy tanulságokat ne vont volna le
a legutóbbi szerencsétlen télabso-
lutizmusból, mely de facto teljesen
tehetetlennek bizonyult Magyaror-
szágon. S lehetetlen, hogy ő felsége
most is arra az átlátásra ne jutott
volna, hogy aki Magyarországon
valóságos uralkodó akar lenni s
nem árnyékkirály, annak egyfelől
bele kell illeszkednie a Magyar-
országon egyedül eleven közjogi
szerkezetbe, az alkotmányosságba,
másfelől, — már benne gyökeredző
hatalma érdekében is ez alkotmányt
minden módon s minden újabb ta-
paszalat tanítása és parancsa sze-
rint erősíteni éstökéletesíteni kell,
hogy ép és az életben megállható
alkotmány legyen, aktív gép, mely-
ben az erők megfelelő egyensúly-
ban vannak egymással.

Hiszen ez természetes. Alkot-
mányon belül a király egy nagy
nemzeti és állami erő, melynek ele-
vensége és fogamatossága közérdek
s amely ha nem működne, az egész
gépezet megállana — vagyis még
ha a király személyes érzése szerint
le is akarna mondani alkotmányos
joga és befolyása gyakorlásáról,
ebbe az ország nem egyezhetne
bele, mert erre az erőre is szüksége
van.

Viszont az alkotmány szerke-
zete nélkül s azon kívül a király s

Fővárosi levél.

— A „Debreczen“ számára írta: Pont.

Fővárosi levelet írjak, szerkesztő ur?
Szívesen. De miről? Lóversenyre nem já-
rok, mióta 1 éves jogász koromban végleg
letörtöm. A színházban csak a legedzettebb
sivataglakók nem olvadnak el. Különben a
mostani műsor nem vonzana telvíz idején
sem. A sajtó-ankét kikivánczik az eféle
esevegő levél keretéből s vezércikket követel
magának.

De ni-ni itt a téma: foglalkozunk még
egyszer, a szegény Gusztival, — ugyis ne-
hez felette napirendre térni! Beszéljünk még
egyszer róla. Szegedük szemünket az ő
vézna, bicegő alakjára, melyet feldöntött egy
hónap előtt a bárgyu végzet.

S ha különösnek találja én, hogy a
holt poétából, aki izig-porig debreceni költő
volt: fővárosi levél témát csinálók, — jól
van, visszavonom cikkem „címét és jelle-
gét“. Ne tessék levélnek tekinteni, csak egy
utalványszelvényre irt néhány szomorú meg-
jegyzésnek.

Az utalványon ugyanis előfizetem,
meghalt barátom hátrahagyott verseire, me-
lyeket a pályatársak szednek össze kegyele-
tesen most kiadásra.

Az utalványszelvényre pedig, ha rá
férne ezt írnam:

— Uram, Szávay uram és te Gábor
testvér, akik sajtó alá rendezitek a Vályi
Nagy Gusztáv verseit! Halgassatok meg
egy kérést. Ne érjétek be egy sereg
versnek a kinyomatásával, még ha lantjának
legszebb rezdülése is azok. Nagy Gusztáv
emléké többet kíván és többet érdemel.

Füzzétek a versekhez életének szomorú
és megragadó rajzát. Te ird meg azt, Gábor.
Ismered is eléggé. A tollad is meg van
hozzá. Epilógusnak pedig adjátok mellé azt a
bucszatót, amit Szávay Gyula mondott el
a temetőben s amelynél szebben költőtárs
bánata sohasem bugott még fel.

De még ez sem elég. Magyar ember
nem vesz könyvet. Vagy mondjuk. Nem
igen vesz. Tehát a versek kiadása sem ele-
gendő, hogy ez a most élő Debreczen meg-
értse és megismerje a kidölt fiatal énekest.
Tragikus halála megfogta az egész város
szívét, figyelemre ragadta az országot is.
De költői értékét még nem méltányolták,
meg nem ismerték széles körben.

Vályi Nagy Gusztáv végzetesen véget
ért élete nemcsak egy tragédiát foglalt ma-
gában. Az a pisztolylövés a Bikában, neki
nem fájt úgy, mint a másik, a nagy, az
igazi tragédia, melyet mosolygó arccal végig-
játszott s amelyet a vidéki költő tragédiájá-
nak nevezhetnének. Mert nemcsak az övé, mindé.

A modern fejlődés nálunk minden kul-

turális törekvést a fővárosba terel. Az iro-
dalom iránt több-kevesebb érzéssel bíró em-
ber csak a fővárosból jövő szellemi terméket
veszi komolyan számba. A vidék, az semmi.
A magam falujabeli költő próbalkozását eset-
leg „lenézően biztató“ mosolylyal végigmé-
rem, de más falu költőjére rá se nézek. Fő-
városi ember meg épen nem.

A vidéki költő — hát ha csak nem Szá-
vay vagy Szaboleska, e kettőnél több kivé-
telt ha ketté vágunk, sem tudok mondani,
— azon veszi észre magát, hogy dalolna
még, de nincs kinek.

A régi szép szó, hogy a lírai költő ve-
szi a lantját és dalol árván, elhagyottan.
dalol a rengetegben is, ahol senki nem hallja,
csak a madár, nagyon szép szó, de a való-
ság még a líra birodalmában is az, hogy a
költő fejlődéséhez megértő közönség kell.

A míg a vidéki közönség a költői egy-
általán a szellemi alkotás iránt nagyjában
érzéketlen marad; amíg érzéke ébredvén,
csak a fővárosi írók után szalad s a maga
fiatit semmibe veszi, amíg a főváros a vidéki
irodalmi fejlődésre — magyarán szólva —
fűtyül: addig bizony a Vályi Nagy Gusztáv-
vok félben maradt existenciák lesznek, akik
nagy hatalmas költőtehetséggel bukdácsol-
nak végig az életet át s míg nagyobb alko-
tásuk megiratlan marad közben alkalmi
verseket írnak mesteremberek lakodalmára.

a dinasztia nem egyéb egy embernél és egy családnál, hatalma és befolyása csak annyi, amennyi egy emberé és egy családé s hamar akadhat, kivált Magyarországon, ember és család, akinek nagyobb a hatalma és a befolyása.

A fejedelmi hatalom rég nem volt oly exponált Magyarországon, mint most, mikor az utca is kacérkodni kezd a királlyal s az uralkodás minden iskoláját megjárta ősz uralkodónak az ünnepi alkalom a legkülönböfélé formákban és összefüggésekben kínálja fel az elgondolni valókat a királyi hatalom gyökerei és erőforrásai felől.

Valószínű, hogy a király mindezt belátta s hogy a Wekerlével folytatott több rendbeli tanácskozások után rendbe jöttek az alkotmány biztosítékokra nézvést.

És akkor tényleg nyári pihenőre térhet. És akkor nem szenzáció többé, hogy a király, — uti programja megváltoztatásával — elutazott.

Horvátok és a vasut.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 12.

Teljes részvéltenség mellett kezdődik meg az ülés. Miniszterek nincsenek jelen, a kiegészítő tárgyalásokkal vannak elfoglalva.

Justh Gyula elnököl az ülésen, napirenden a vasuti javaslatok vannak.

Elnök a megnyitás után jelenti, hogy Szabó Mihály indítványt adott be, amely szerinti az üléseket délután háromig hosszabbitsák meg. Az indítvány felett holnap szavaznak. Hentaller Lajost és Olay Lajost tegnap elhangzott kifejezéseikért rendreutasítja az elnök.

Nagy Ferenc a vasuti javaslatokhoz szól és védelmezi a szolgálati pragmatikát a horvátokkal és Vázsonyival szemben. Nem tartja abszurdumnak, hogy a vasutasokat köztisztviselőknek minősítsék. Ami a horvátokat illeti, azt fejtegeti, hogy a horvát

Ez így nem jól van, kérem.

Azért ajánlanám (s azt hiszem, nem a barát elfogultságával teszem ez indítványt), ajánlanám, hogy öszre rendezzenek emlék-ünnepet Vályi Nagy Gusztávnak. Rendezzék (ha lehet) abban az időben, mikor a Fűvészkönyv jubileumára országos hírű vendégek jönnek városunkba. Tanulják meg szépen szavaló leányok az 6 legszebben csengő dalait. Zengjék a mi költőink az 6 dicséretét.

Ez elkésett hódolat a korán elköltözött költő előtt: nem áll példa nélkül Debrecenben. Nagy Imrere is így sütött rá későn a kegyelet napsugara. Nagy Imrerenek, a diákpóétának is akkor hozták a pálmát, mikor már összeomlott a teste. A Nagy Imre-emlékünnep a kollégiumban folyt le: ott, a diszteremben volna helye a Vályi Nagy Gusztáv dicsőítésének is.

Az ünnep rendezését a Csokonai kör látná el legszebben. Bizonyára vállalná is. Hiszen ama másik deákpoétának ünneplése hajdan az Akadémia égisze alatt folyt le. Aztán meg a Csokonai kör meg is koszoruzta Vályi Nagy Gusztávnak egy szimüvét.

Ha majd látják az országban, hogy így becsüljük meg holt költőinket, talán több figyelmet fognak juttatni élő és megbecsülésre vágyó poétáinknak.

autonómia egyáltalában nincs megsértve azzal, hogy büntetőjogi intézkedéseket rájuk is kiterjesszenek.

Vázsonyinak csak abban ad igazat, hogy a fegyelmi eljárásnál az ügyvédi képviselőre szükség van. Attér ezután a horvát nyelvkérdésre. A maga részéről a legmeszebb menő jogokat kívánna adni a horvátoknak. Ha mégis jogosulatlanok mondja a horvátok álláspontját, akkor azt hiszi, hogy igaza van. Ha valaki Horvátországban vasutat csinál, a kereskedelmi törvény alapján olyan nyelven kezelhető, amilyenek akarja. A törvény szerint pedig nem lehet mondani, hogy az állam vasutai nem kereskedelmi vállalatok. Ezt annak idején a horvát küldöttség is hangoztatta. Álláspontja igazolására részleteket idéz Vohamies horvát képviselő és egyetemi tanár kereskedelmi jogi könyvéből. (Eljenzés a baloldalon.) A vasut nyelve egyszerűen attól függ, hogy kié a vasut (Zaj a horvátoknál). Azt koncedálja, hogy a tulajdonjognak a horvátok is részei, de mi magyarok sokkal nagyobb pénzt áldoztunk a vasutakra, a horvátországiakra is. A nyelvenek, a szolgálati nyelvenek egysegiesnek kell lenni az egész országban, mert még a hadügyminiszter is tiltakoznék a többnyelvűség ellen. Felsorolja ezután, milyen képtelen követelésekkel állanak elő a horvátok minden téren, de főképp az iskolák tekintetében. Erti, hogy a horvátok ragaszkodnak jogaikhoz, de akkor respektálják a mi jogainkat is, ne izgassanak ellenünk (helyeslés és taps) és ne traktálják a maguk közönségét történeti mesékkel. (Zaj a horvátoknál). Arra nézve, hogy milyen izgatás folyik odaát, idézi egy zágrábi német lap cikkét (nagy zaj a horvátoknál).

Supilo Ferenc: A „Budapesti Napló“, meg az „Az ujság“ is így ír.

Nagy Ferenc kijelenti, hogy ha így folytatják a horvátok, lehetetlen volna a testvéri viszony. Hiyatkozik a jelenlegi horvát miniszterre (Eljenzés a baloldalon, a horvátoknál) aki szintén ismeri a horvátok jogait, de tulzásokba nem megy. Kéri, kövessék a régi horvát képviselők példáját és ama képviselőt, aki Horvátországban megmondotta, hogy Horvátország és Magyarország egy egységes állam. Ezt olyan ember mondta, aki a mi alkotmányos küzdelmünket nem támogatta, de aki a horvátmagyar barátságának őszinte híve volt: Kovácvics István. (Zaj és derűtség a horvátoknál.)

Supilo Ferenc: Darabant miniszter volt?

Nagy Ferenc: Hát darabant miniszter volt, de a magyar állam tekintélyét megvédte. Jó volna, ha követnék a példáját. A javaslatot elfogadja. (Taps és éljenzés.)

Elnök tiz perere szünetet ad.

Szünet után.

Supilo Ferenc személyes kérdésben szólal fel. A revolució történetét hosszasan elmondja.

Az elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ez nem tartozik a személyes megtámadtatáshoz.

Supilo Ferenc Zboray Miklós beszédére tesz a horvátok zajos tüntetése mellett megjegyzéseket.

Vázsonyi Vilmos félremagyarázott szavainak helyreállítása címén kér szót. Nagy Ferenc több kérdésben nem értette meg őt. Tiltakozik az ellen, mintha ő a sztrájknak barátja volna.

Az elnök: Nem engedhetem meg, hogy itt a képviselő ur a vélemények áthidalására törekedjék. Csak félremagyarázott szavainak helyreállítására van joga.

Vázsonyi Vilmos a Ház engedelmét kéri a tárgytól való eltérésre.

Az elnök nem teheti fel a kérdést, mert Vázsonyi most nem a tárgyhöz szól.

Zboray Miklós: A Ház szuverén, megadhatja a jogot.

Lázár Pál: Klotürt nem türünk.

Vázsonyi Vilmos folytatja a polémiát. Az elnök másodsor is figyelmezteti a szónokot s ha harmadsor is figyelmeztetésre szorul, meg kell vonni a szót.

Egyház és iskola.

Érettségi vizsgálat az állami fő-reáliskolában. A debreceni állami reáliskolában folyó hó 10. és 11. napjain folyt le az érettségi vizsgálat Géresi Kálmán főigazgató elnöklete alatt és Winter József miniszteri biztos jelenlétében. A vizsgálat eredménye nagyon kedvezően ütött ki, mert a VIII. osztályt végzett 13 tanuló közül jelesen érett lett 2, jól érett 3, egyszerűen lett 7, bukni csupán egy tanuló bukott, az is csak egy tárgyból. A főigazgató és a miniszteri biztos meglepéssel távoztak a szépen sikerült vizsgálatról.

Évzáró istentisztelet. A debreceni ref. főiskolán ma zárult hivatalosan az iskolai év, mely alkalommal a nagytemplomban évzáró istentisztelet volt. Az istentiszteleten jelen volt a főiskola minden karának tanárkara és ifjusága, valamint nagyszámu közönség is. Gyülekezeti ének után a főiskolai énekkar kántusa következett, mely után Csiky Lajos theol. tanár, a főiskola lelkésze mondott szép imát. Azután ismét kántus következett és a XC. zs. élénklésével zárult az istentisztelet. Holnap a gimnáziumban megkezdődnek az évvégi vizsgák, míg az akadémiai szakon a colloquiumok már javában folynak, ugy, hogy a diákoktól népes utcák nemsokára megrikulnak s egy pár hónapra Debrecen lakossága néhány ezerrel megcsökken.

A debreceni vegyikísérleti állomás jelentése.

Tápszerek hamisítása.

— június 11.

A debreceni állami vegyikísérleti állomás, amelynek hatáskörébe a Békés-, Bereg-, Bihar-, Hajdu- Heves-, Maramaros-, Szabolcs-, Szatmár-, Ugocsa vármegyék és Hódmezővásárhely város területén forgalomba hozott mezőgazdasági termékek és különböző tápszerek és élvezeti cikkek valódiságának a egységes voltának ellenőrzése tartozik, most teszi közzé 1906. évi működéséről szóló hivatalos kimutatását.

E kimutatásban a köztáplálkozás legszomorubb állapotát tárja föl az állomás, mert a mezőgazdasági termékek és cikkek, valamint a különböző tápszerek és élvezeti cikkek a mult évben nyilván a piac drágulásának hatása alatt még sokkal nagyobb mérvű hamisításnak voltak alávetve, mint az előző években.

A debreceni vegyikísérleti állomáshoz hatóságoktól s magánosoktól vizsgálatra leérkezett fontosabb termékek között ugyanis, a tej-, és tejszin-minták 84 százalékos, a vajminták 75 százaléka, a bor-minták 100 százaléka a pálinkafélék 100 százaléka, a mesterséges ételzsír-minták 33 százaléka, a disznózsír-minták 17 százaléka, a viaszminták 100 százaléka bizonyult hamisítottnak, a beküldött ivóvizek 35 százaléka pedig az egészségre ártalmasnak. A fűszerek közül a paprika-minták 53 százaléka a porított borsminták 85 százaléka, a porított fahéj-minták 84 százaléka, a porított szegfűbors-minták 33 százaléka s a porított szegfűszeg-minták 100 százaléka volt hamisított.

A lisztek és kenyérfélék, a turóminták s a korpá és mütrágya minták az 1906. évben általában kielégítőek voltak, jóllehet az előző évben ezek is erősen voltak hamisításnak alávetve s pl. egy korpá-minta körisbóggárral fertőzve, amitől a beküldős gazdaság egész marha állomány elpusztult.

A piac hamisítványainak földerítésében az elmúlt évben a nagyváradi rendőrkapitányság fejtette ki a legnagyobb buzgóságot. Hajdúvármegyének a hamisításokat tilalmazó 1895. évi 46. t.-c. végrehajtására hivatott és kötelezett rendőrkapitányságai és szolgabírói közül a debreceni főszolgabírósg ellenőrizte megfelelő módon a mezőgazdasági termények s cikkek közforgalmát.

A timárok bérharca.

Tegnap sztrájkba léptek.

Béremelést, rövidebb munkaidőt követelnek.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap egy olyan iparágban ütött ki Debrecenben sztrájk, mely eddig nem csak városunkban, hanem jó formán az egész országban megvolt kimélve a bérharctól.

Tegnap reggel a timár műhelytelepek legnagyobb részén a segédek és a munkáknál alkalmazott napszámokosok abban hagyták a munkát.

Követeléseik a munkabéremelés, a munkaidő rövidítés körül csucosodnak ki. Egyik főök még ezek mellett az is, hogy a munkások szervezkedését elé a mesterek megakadályozni igyekeztek.

A sztrájk különben csak részlegesnek mondható, amennyiben nem mindegyik telepen hagyták abban a munkát. A sztrájk vezérek tegnap ugyan sorra járták a műhelyeket, hogy az összes munkásokat sztrájkolásra bírják, de ez csak némi részben sikerült.

A sztrájkot bejelentették az iparhatóságnak, majd pedig a főkapitánynak, hogy a sztrájkanya a Csapó-utca 52. szám alatti Kőlcsey kávéházban lesz.

A főkapitány a bejelentést tudomásul vette, az iparhatóság pedig intézkedett a békéltető tárgyalások összehívására végett. A békéltető az ipartestületen ma délután Vetéssy Béla rendőrfogalmazó vezetésével fog lefolyni.

Ügető-versenyek Debrecenben.

Második nap

— június 11.

(Saját tudósítónktól.) Az urkoesis egyetlen ügető-versenyének második napjának szép idő kedvezett. Az első napinál lényegesen nagyobb közönség töltötte meg a tribünöket s élénkebb volt a fogadó kedv is.

A totalizátor a legnagyobb osztalékot az Urhölgyek handicapjénél és a hatodik számú kettősfogat versenyben adta, melyet Szöllősi Rezsőné nyert meg Petrás Sári előtt.

Részletes tudósításunk különben a következő:

I. Egyes fogatok handicapje. Táv. 1600 méter. Futottak: Kohner Willy Erigone, Ugyanannak Charivari. Vecsey Zoltán Zsazsa, Kiss Ernő Csángó nevű lovai.

Első Erigone, második Charivari, harmadik Csángó. Tot. 5: 11, 10: 22.

II. Urhölgyek handicapje. Táv. 4000 méter. Futottak: Szöllősi Rezső Ciróka és Garas, Bárcay Sándor Sir és Bello, Sennyey István báró, Kikiriés és Civill.

Első Szöllősi Rezsőné, második Petrás Sári, harmadik Nagy Aladárné. Tot. 5: 16, 10: 38.

III. Egyes fogatok handicapje. Táv. 1600 méter. Futottak: Kohner Willy Erigone és Charivari, Kiss Ernő Csángó lovai.

Első Charivari, második Csángó, harmadik Erigone. Tot. 5: 10, 10: 20.

IV. Négyes fogatok versenyje. Gróf Eszterházy díja. Résztvettek: Orosz György, Kohner Willy és Sennyey J. báró fogatai.

Első Kohner Willy, kinek fogatát

Ypsilanti Gy. hajtotta; második Orosz Gy., harmadik Sennyey báró Tot. 5: 10, 10: 20.

V. Egyes fogatok handicapje. Futottak: Kohner Willy Erigone és Charivari lova és Kiss Ernő Csángó-ja.

Első Erigone, második Charivari, harmadik Csángó. Tot. 5: 8, 10: 16.

VI. Kettős fogatok versenyje. Résztvettek: Szöllősi Rezső Ciróka és Reménnyel, Olasz Elemér Sondi és Icával, ifj. Okolicsányi Lajos Tibor és Reménnyel, Kohner Willy Lator és Belle Bird-del, ugyanaz Lucy és Normával.

Első: Szöllősi Rezső, második ifj. Okolicsányi Lajos, harmadik Olasz Elemér. Tot. 5: 48.

VII. Vigasz handicap. Egyes fogatoknak. Résztvettek: Vecsey Zoltán Lotty, Kohner Willy, Norma és Kiss Ernő Bravó nevű lova.

Első lett Bravó, második Lotti, harmadik Norma. Tot. 5: 13, 10: 26.

VIII. Fiakker-verseny. Díj 180 korona. Nyolc fiakker közül első a 32-ik számú bérkoesis. Tot. 5: 8, 10: 17.

Színház.

* **A színház tetőzete.** A városi színház tetőzetét a tűzvizsgáló bizottság s több mérnök-szakértő tegnap alaposan megvizsgálta. Konstatálták, hogy a tetőzet elég jó állapotban van, nem veszedelmes a nézők biztonságára, némi javítások azonban mégsem ártanak. A tatarozás módja dolgában később döntenek.

* **Folt, a mely tisztit.** A szintársulat tegnap Echeagaray József hatalmas drámáját, a „Folt, amely tisztit“-ot játszta Nyiregyházán. A szinkört zsufozásig megtöltő közönség zajosan tapsolta a főbb szereplőket, különösképen Jeszenszky-nét, kinek Mathilde-ja elismert elsőrendű alakítás. A társulat ma búcsúzik a nyiregyháziaktól.

Agyonverték társai.

Gyilkosság Sámsonban.

Az önként jelentkező gyilkosok.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) Véres esemény tartja izgatottságban a szomszédos Hajdusámson lakosságát. A falusi legényvirtus rögtönzött ottan egy hatalmas gyilkosságot. A falubeli legények agyonverték egyik társukat, tettüket a pillanatnyi felindulás után azonban nyomban megbánták és tegnap önként jelentkeztek a debreceni ügyészségen.

Tóth Lajos és Juhász Márton sámsoni legények valami szerelmi ügyből kifolyólag régóta izzó haraggal viseltettek egyik odaváló fiatalember, Kormos Imre iránt, kivel a legényeket pár nappal ezelőtt egy éjszakai koreszmázás alkalmával összehozta a végzet.

Megszokott, sablon szerint kezdődött a verekedés. A legények előbb szóváltásba elegyedtek, később azonban már működésbe kerültek a füstölők és a fokosok, melyeket vigan kopogtattak egymás fején.

Az éjszakai utcai harc azonban igen egyenlőtlen volt. Kormos Imre egyedül küzdött két támadója ellen, kik rövidesen a földre tepertek és agyba-főbe verték. Vérbe fagyva, eszméletlen állapotban hagyták ott a szerencsétlen legényt az út kövezetén, hol a később arra járók találtak reá és lakására szállították.

Kormos Imre különösen fején szenvedett igen súlyos sérüléseket, ugyanyira, hogy dacára a gondos orvosi gyógykezelésnek, tegnap seibe belehalt.

A csendőrség nyomozást indított azonnal az ügyben és ki is derítette a tetteseket Tóth Lajos és Juhász Márton odaváló legények személyében, kik azonban elfogatásukat megelégedve, tegnap önként jelentkeztek a debreceni ügyészségnél.

Itt a központi vizsgálóbíró nyomban vizs-

gálatot tett folyamatba, kihallgatta a gyilkosokat, akiket teljesen beismerő, töredelmes vallomástételük után — szabadlábra helyezett.

Az ügyészség elrendelte a meggyilkolt ember felboncolását. Dr. Láng és Hutiray orvosok tegnap délben Petneházy vizsgálóbíró segéd kíséretében kiutaztak a helyszínre a boncolás megejtése végett.

A vizsgálat minden irányban folyik.

A csendőrszurony áldozata.

A vizsgálat befejezve.

Jogos volt a fegyver használata.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) Megirtuk, hogy mintegy nyolc nappal ezelőtt Püspökladányban a csendőrszurony véresen szerepelt. Egy szerencsétlen munkás embernek oltotta ki ott életét a csillogó csendőrszurony.

A véres ügyben egészen mostanáig folyt a vizsgálat, melyet a debreceni csendőrszárny részéről Jakab Sándor százados és dr. Hütl Tivadar csendőrségi vizsgálóbíró vezetett.

A vizsgálat végre is azt állapította meg, hogy a csendőr jogosan használta fegyverét.

Tudósítónknak alkalma volt a lefolytatott vizsgálat adatait megszerezni, melyeket a következőkben közöljük.

A leszurt munkást Lugosi Ferencnek hívták; 30 éves gazdasági cseléd. Egyik ottani uradalomban volt szerződve.

Izgága természete pár héttel ezelőtt szerződés szegésre ragadta, miért is családjával együtt kilakoltatták. A legelső hiradások ugyan úgy szóltak, hogy e kilakoltatás alkalmával az ellenszegülés miatt szurták le Lugosi feleségét. Ez azonban nem felelt meg a valóságnak.

Lugosit szurták le június 2-án, vasárnap este Püspökladány utcáján. Ugyan az asszony is tanúsított ellenszegülést a kilakoltatáskor, azonban ennek nem lett semmiféle komolyabb következménye. Ebből a körülményből eredtek a legelső téves hiradások.

Mint a vizsgálat megállapította Lugosi vasárnap este kissé ittas állapotban Püspökladány főutcáján haladt keresztül, eközben mindenütt bezulta az uri lakások ablakait és hangos szóval ordította.

— Agyonütöm a zsidókat egy szálig.

Ebbeli szándékát az egyik ottani koresmán kezdte, amelynek a tulajdonosa izraelita. Oriási, az utca burkolatára szolgáló és az uttest szélén nagy halmokban heverő kövekkel bezulta az ablakokat és csak a véletlenül mulott, hogy emberéletben nem esett kár.

E közben egy, Kutszegi Sándor és Juhász István csendőrszervezőkből álló járőr végezte arra a felügyeletet.

A csendőrök nyomban megakadályozták Lugosit a dobálásban és felszólították, hogy kövesse őket a község házára.

Lugosi ellenszegült, mire a csendőrök erőszakkal elakarták hurcolni. Ekkor történt, hogy Lugosi Juhász István csendőr szuronyos fegyverét, egy őrizetlen pillanatban lerántotta és azzal akart rájuk támadni.

Ezt azonban észrevette Kutszegi Sándor és szuronyával mellbe döfte a támadót, ki nyomban meghalt.

Dr. Hütl kihallgatta az eset szemtanúit, valamint Mick és Péter csendőröket is, kik arra járván, megtámadott bajtársuk segítségére akartak sietni. Az egyértelmű vallomásokból aztán megállapította a vizsgálóbizottság, hogy a fegyverhasználat jogosan történt, mire a vizsgálatot befejezték. Mindazonáltal Kutszegi csendőrt átfogják helyezni Püspökladányról.

Dr. Hütl Tivadar csendőrségi vizsgálóbíró tegnap már vissza is tért állomás helyére Budapestre és a véres eset aktáit lezárták azzal, hogy felterjesztették a belügyminisztériumba.

Fülöp Julia ügye.

Kihallgatásra jelentkezett.

Megtörte a fogház.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) Fülöp Julia keleti születésű ismert bűnügében immár hat hete nagy erővel folyik a szeleskörű vizsgálat, melyet Hoffmann József központi vizsgálóbíró vezet.

A sokoldalú és nagy kiterjedésű bűnügy sok részleteiben derített már teljes világosságot a vizsgálat, melyre mindazonáltal a bűnpör legnyilvános része vár.

Tegnap délután a vizsgálatnak érdekes epizódja játszódott le. Fülöp Julia önként kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál. Vallomása szenzációs dolgokat tartalmazott és talán ezen a ponton döntő befolyással fog lenni a bűnügy további fejleményeire, azonban, hogy ez mit tartalmazott, azt a további vizsgálat érdekében erősen titkolják.

Fülöp Juliat különben igen megviselte a fogság. Regi reumatikus bántalmait vették elő, úgy, hogy egyik lábára teljesen sértett. Mikor tegnap délután börtönéből felkísérte a szuronyos fogházba, alig bírt járni, csak biggyesve, lassan jutott el a vizsgálóbíró szobájáig.

A beteg születésűt a törvényszéki orvos ápolja a fogházban, abbéli, sűrűn hangoztatott kérelmét, hogy intenzívebb gyógyítás céljából helyezték el a kórházba a vizsgálat jelenlegi stádiumára való tekintetből nem teljesítették.

Csaló házaspár.

Öt váltóhamisítás.

A nyomor miatt.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) Egy házaspár tömeges és végtelen furfanggal végrehajtott csalásai foglalkoztatták tegnap a debreceni rendőrséget. Nem kevesebb, mint öt csalásról, magán és közokirat hamisításról van szó, melyeket a bűnösök, egyszerű paraszt házaspár körmönfont módon hajtottak végre. A finoman és igen ügyesen kigondolt családi tervből

azonban kifelejtették azt az eshetőséget, hogy bűnüket rövidesen felfedezték, ami tegnap be is következett és ma már az ügyészségi fogház lakói voltak.

Az eset érdekes részleteit a következőkben adja elő tudósítónk.

A becsapott bank.

Szabó Sára 38 éves alsójózsai születésű asszony férjével Nagy Sándorral és öt gyermekével a Bankon lakik. A házaspár nagy nyomorral küzdött, dacára annak, hogy az asszony mostoha néje Juhász Imréné alsójózsai lakos meglehetősen vagyonnal rendelkezett, amelyben szőlője és háza volt.

Szabó Sára az utóbbi időben sűrűn megjelent a debreceni „Hajdu negyei népbank”-nál, hol öt ízben kisebb-nagyobb kölcsönöket vett fel néjs Juhász Imréné nevére. A kölcsönöket könyveden kiutalta neki a bank, mert azokat minden alkalommal betábláztatta Juhász Imréné nevére.

Erre a célra a banknál mindig telekkönyvi kivonatokkal és becsüzbizonyítványokkal jelent meg az asszony, melyeket mint később kiderült, mind egy egy szálal csalárd uton szerzett meg. Ígyformán összesen 1250 koronát sikerült kieslnia a banktól.

A hamis tanuk.

Az asszony csalásainak koronája azonban a legutolsó kölcsönfelvétel volt. Ugyanis ismételtén 300 korona kölcsönt akart felvenni, de a banknál kijelentették, hogy az ingatlan már nagyon meg van terhelve, így újabb kölcsönt nem adnak rá, hanem ajánlották neki, hogy az ingatlanon megelőlegezve Nagy István és Nagy Julianna józsai lakosok javára betáblázzon 400 koronát törletesse, ebben az esetben adhatna kölcsönt.

Az asszony erre gondolt merészt és nagyot. A férjét kioktatta, hogy ő Nagy Istvánnak fogja magát kiadni. Most már csak egy nőszemélyre volt szüksége. Ez sem volt akadály. A piacon fogott egy sámsoni asszonyt és pár korona ellenében rábirta, hogy a hova most megnék, mondja, hogy ő Nagy Julianna.

Aztan az egész társaság felment dr. Révi Nándor irodájába, hogy a két nő Nagy kitűnően játszotta a szerepet és a törletési engedélyt aláírták, mintha a betáblázás valódi birtokosai lennének, mire a banknál az újabb kölcsönt kiadták Szabó Sárának.

Leleplezik a társaságot.

A múlt napokban a bank rendes szokás szerint a kölcsönök betáblázásáról szóló átiratot megküldötte a csaló nőnének, Juhász Imrénének, kinek meglepetése csak fokozódott, mikor megmagyarázták neki, hogy az ő nevében és az ő terhére vették fel az összeget.

Kijelentette, hogy soha semmiféle kölcsönt fel nem vett és senkivel fel nem vétett. Ekkor derült ki, hogy a telekkönyvi kivonatok és becsüzbizonyítványok mind csalárd uton kerültek a csaló házaspár birtokába.

A rendőrség nyomoz.

A Hajdumegyei népbank ennek folytán megtette a feljelentést a rendőrségen. Mile Pál rendőrfogalmazó nyomban a legszélesebb körű nyomozást tette folyamatba és még a tegnapi folyamán kinyomozta a bűnügy szálait.

A nyomozás folyamán letartóztata ugy Szabó Sárát mint férjét Nagy Sándort, kik kihallgatásuk alkalmával bevalottak mindent és azt vallották, hogy öt gyermekkel a legnagyobb nyomornak néztek elébe, ez vitte őket arra, hogy bűnös uton szerezzenek pénzt.

Az asszony vallomása különben fölötte érdekes. E szerint az urának igen költséges és különös kedvelése van. A szerzett pénz egyrészből ugyanis négy lovat vásárolt és később mind a négyet agyonverte. Ez a körülmény elmebeli állapotára is különös fényt vet.

Mile rendőrfogalmazó a kihallgatás után még délután átkísértette a csaló házaspárt az ügyészségi fogházába.

Debreceni huszártisztból uralkodó

A braganzai herceg Portugália királya.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) A Pirenei-félszigeten nagy bajok vannak. Minket ugyan kevésbé érdekelne, hogy ezuttal nem a legvigabban dudál a portugál. Hogy a királyával összeütközésbe került a szép és vidám Portugália. Elvégre minket nem igen izgat idegen nemzetek és idegen királyok elintézetlen ügye.

Effélében a végzet akaratából jó egynéhány száz esztendeje van elég részünk idehaza. Károly király és Portugália majd eligazítják a maguk dolgát, amely most úgy áll, hogy vagy a nemzet kergeti el trónjáról az uralkodóját királyhoz nem méltó tettei miatt, vagy a fejedelem önként költözik ki a liszaboni palotából, ha ugyan az ország bölcsei el nem intézik békességgel a felmerült affért.

A Camara dos deputados, a portugál képviselőház kimondotta, hogy megfosztja trónjától a királyt. És ami ezután következik, kiválóképpen érdekelhet minket. A kamara ugyanis a braganzai ház fejének kínálta fel Portugália trónját. A braganzai ház ezidőszerint doyenje, a Debrecenben is járt Miguel herceg Bécsben lakik s mint nekünk kitűnően informált helyről jelentik, ott kereste fel a portugál kormány és képviselőház ajánlata. A tárgyalások megkezdődtek és Miguel herceg maga helyett, korára való hivatkozással fiát Ferenc József braganzai herceget ajánlotta Portugália királyának.

A fiatal herceg évekkal ezelőtt Debrecenben volt a Vilmos huszárezred hadnagya. Mulatón, vidám, snájdig huszár, akít mindenki ismert a városban. Hosszabb ideig állomásozott itt s a társaságot is szívesen felkereste.

Érdekes életmódjáról akkoriban sokat beszéltek, de a legtöbb témát a herceg tékozlása szolgáltatta.

Pazarlásai miatt kellett neki megválni Nagyváradtól s onnan ide Debrecenbe, az ezred törzséhez került, ahol automobil esetei révén emlegették. Később meg a lapok sokat foglalkoztak egy ügyével, a mikor az uzsorások karmái közé került Braganza ifju hercege.

Egyszer aztán eltűnt a magyar földről s nagysokára roppant botrányral kapcsolatban jött hír Londonból felőle. Nem kell felidézni, talán mindenki emlékszik a fiatal herceg és a matróz fiuk afféréjére, amely miatt az egykori huszárhadnagyot fajtalanlásért ítélte el a londoni törvényszék.

Elég kalandos pálya egy herceg számára annyi bizonyos és még érdekesebb ha hozzáteszük, hogy a braganzai herceg két év óta Ázsiában jár felejtetni, ahonnan most hívja vissza családját.

Nekünk, akik egészen közletről ismertük a fejedelmi vért, hihet-

lennek, szinte humorosnak tetszik, hogy a herceg braganzait királlyá koronázzák. Pedig az a mindenképp megbízható bécsi forrás, a honnan hírünket kapjuk, biztos tudomással bír róla, hogy Miguel herceg ajánlata alapján tárgyalnak most Portugáliában.

Egyébiránt a Braganza-háznak némi köze van a portugál trónhoz, amelyet a család évszázadokkal ezelőtt pretendált. A XVI. században Braganza János herceg támasztott igényt a trónra, amelyet 1640-ben el is nyert a ház egyik tagja, aki Portugáliában IV. János néven sokáig uralkodott.

Ilyenképpen nincs kizárva, hogy a daliás braganzai kerül a portugál trónusra. Ha csak attól függne, hogy megszavazzák azokat a debreceni asszonyokat, akik emlékeznek rája, bizonyos, hogy hamarosan fejére is tennék a koronát.

Váltóhamisító kereskedő.

Törvényszéki főtárgyalás.

— június 12.

(Saját tudósítónktól.) Még 1906. év októberében történt, hogy Berkó Hermann kiskövi lakos, 28 éves kereskedő nagyobb értékű árukat akart hitelbe vásárolni Nasch József helybeli norinbergi áru — nagykereskedőtől.

Az összesen 1278 korona értékű áruk ellenében váltókat adott, melyeken egyik aláíróként Stern Mór névű vidéki dúsgazdag nagykereskedő neve szerepelt. Az árukat erre kiadták, azonban pár napra reá kiderült, hogy a Stern-féle aláírás hamis, miért is a büntető hatóság megindította ellene az eljárást.

A törvényszék büntető tanácsa Kerekes János elnöke alatt ma tartotta meg a bűnügyben a főtárgyalást.

A lefolytatott bizonyítási eljárás folyamán, igen terhelő bizonyítékok merültek fel, miért is a vádlottat az elhangzott vád és védbeszéd után egy évi börtönrre ítélték.

Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi osztrák... lépés-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Személyi hír.** Winkler József miniszteri biztos, ki a rom. kath. főgimnázium érettségi vizsgálatain elnököt, tegnap tisztelgő látogatást tett Kovács polgármesternél, megköszönvén neki a város részéről tanúsított szíves fogadtatást.

— **A király és Sporzon Pál.** A magyar mezőgazdasági muzeumot vasárnap délután nyitotta meg a király. Ő felsége a megnyitás után hosszabb sétát tett a muzeumban. Mikor a gazdasági gépek szakosztályához ért, melyet Sporzon Pál debreceni gazdasági akadémiai tanár rendezett el, így szólott a király:

— Az egész muzeumban ez a rész talán a legszebb!

— **A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége** Pécsen tartott nagygyűlésen ünnepelte meg fennállásának tizéves jubileumát. A város, mely most a nagyarányú országos ipari és gazdasági kiállítás alkalmával a kongresszusok és ünnepségek egész sorára készül, a vidéki sajtó munkásait melegen fogadtatásban részesítette. A tagok különvonaton érkeztek szombaton este Pécsre. A vasuton Nendtvich Andor polgármester, Pleininger Ferenc, a város országgyűlési képviselője és Zsolnay Miklós, a kiállítás végrehajtó bizottságának elnöke üdvözölték őket. Szávay Gyula, a szövetség elnöke köszönetet mondott. Este ismertetés volt a kiállítás területén. A közgyűlést Szávay elnök vasárnap délelőtt tíz órakor nyitotta meg a nemzeti kaszinó dísztermében, ahol a kaszinó igazgatója, Vési Lajos ügyvédi kamarai elnök üdvözölte a vidéki sajtó munkásait, mire Szávay Gyula ünnepi beszédben méltatta a szövetség tizéves működésének eredményeit. Rámutatott arra, hogy a szövetség nemcsak a megszorult tagok segítségével, hanem az egész kar erkölcsi színvonalának és tekintélyének megővésében is látta rendeltetését és most a vidéki sajtó emelése céljából az egész foglalkozásnak kamarai keretben való megvédését és az ezerszáz esélynek odadobott vidéki újságírói foglalkozásnak komoly és rendszeres életpályává való szilárdítását tűzte maga elé. A szövetség eddig 111.000 korona vagyont gyűjtött s mintegy 12.000 koronás költségvetése van, melynek nagy részét megszorult hírlapírók rendszeres és esetenként való segítésére fordítják. Az elnök indítványára a jubileum alkalmával azokat a tagokat, a kik a szövetség alapítása óta kötelekbe tartoznak, örökös tagokul megválasztották. A közgyűlés után a hírlapírók megtekintették a kiállítást. Délben díszvendég volt a kiállítási szinkörben, melyen jelen voltak Nendtvich polgármester, Pleininger és Egri országgyűlési képviselők stb.

— **A Rádl-alapítvány vagyona.** Az inségek segítségére gyűlt Rádl József alapítvány zárszámadását a belügyminiszter tegnap jóváhagyta. Az alapítványi vagyon ma 238 ezer 702 koronát tesz ki. A városi tanács, melyhez a miniszteri értesítés érkezett, kiadja a számadásokat Martény Lajos és Tamássy Béla alapítványi gondnokoknak.

— **Két közigazgatási bejárás.** E hó 18-án, kedden, két közigazgatási bejárás is lesz Debreczenben. Az egyik, mely délelőtt fél kilenc órakor kezdődik, az erdei iparvasút utvonálának kiépítését, a másikon, délután 4 órakor, a nagycserei állomás pályaházának kibővítését beszélik meg. Mindkét bejárás tanácskozásait Garády Sándor miniszteri osztálytanácsos vezeti.

— **A szent Erzsébet egyesület** elnöksége ez uton is tisztelettel kéri a vasárnap délután tartandó kocsi korszón részt venni szándékozókat, hogy részvételüket szombaton délig az elnökségnél Arany János-utca 4. sz. bejelenteni szíveskedjenek. A korszón, mivel a fősúly a virágcsatára van helyezve, diszitetlen kocsiival, lóhaton és biciklivel is részt lehet venni.

— **Elmaradt cöllövészet.** A 61-ik gyalogezred debreceni zászlóaljának mára hirdetett harcászati cöllövészet, melyet rendszeres szokás szerint a sámsomi dombok köz-

lében tartottak volna meg, közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt. A közönség tehát bátorosan veheti igénybe ma is az említett uttestet.

— **A Hortobágy jószágállománya.** A hortobágyi jószágállománya eredménye egyáltalán nem kielégítő. — A 42.000 holdnyi területen, hol egy-egy holdra legalább egy-egy számos jószágot lehetne kihajtani, összesen csak 16.420 nagy jószágnak megfelelő állomány legel. Ez a számadat legkellemetlenebb a gazdákra nézve, akik el lehetnek készülve arra, hogy a tavalyi 11 korona 66 fillér helyett (számos marha után) az idén esetleg 13 kor. legelőbért fognak fizetni. A kicsapott jószágállomány különben a következő: 1. Marha: 6810 számos, 2221 tavalyi. 2. Ló: 3229 számos, 582 tavalyi. 3. Bika: 301 számos, 139 tavalyi. 4. Jármosökör: 1482. 5. Birka: 12.988. 6. Disznó: 2685. Összesen: 80.616 állat, melynek azonban, mint már fentebb említettük, csupán 16420 nagy marhának felelnek meg. Az ideai állomány közel tizenötezerrel kisebb száma, mint a tavalyi volt.

— **Városi tisztviselők s a helyi vasút.** A város, midőn a debreceni helyi vasút részvénytársasággal annak idején szerződést csinált, kikötötte, hogy az összes városi tisztviselők kaphassanak szabadjegyet saját használatukra. A vasút igazgatósága most ennek dacára lefokozta ezt a korlátlan számot haraminera. Az érdekelt városi tisztviselők most panasszal fordulnak a polgármesterhez, arra kérést, hogy a szerződésbeli kikötésnek szerezzen újra érvényt.

— **Zsebmetzők az állomáson.** Tegnap délután a vasuti nagy állomáson Kretz Imréné szoboszlói lakosnő zsebéből ismeretlen tettesek 49 korona készpénzt kiloptak. Dobos rendőrbiztos még az estfolyamán kinyomozta a tetteseket Pintér Zoltán és Pintér Ferenc notorius zsebtolvajok személyében, kiket letartóztattak és átadtak az ügyészségnek.

— **Pályázat hivatali állásra.** A debreceni pénzügyigazgatóságnál hivatali állás üresedett meg, mely összesen 800 korona fizetéssel és 60 korona ruhajuttatással és javadalommal jár. Pályázni július 10-ig lehet.

— **Gyanus halál.** Tegnap a hajduhadházi előljáróság szűkszavu táviratban értesítette a debreceni ügyészséget, hogy ott Vilmányi R. egy hónapos gyermek igen gyanus körülmények között halt meg. A halottkém ugyanis azt állapította meg, hogy a gyermek fulladás következtében halt meg. Az ügyészség nyomban elrendelte a halott gyermek felboncolását és a vizsgálatot. A boncolás holnap fog végbemenni Hadházon.

— **Magyar név.** Róth Sámuel budapesti illetőségű, debreceni lakosnak és kisköri Róza leányának megengedte a belügyminiszter, hogy nevüket Radó-ra magyarosítsák.

Nyelviskola. Felnöttek oktatása. Széchenyi-u. 19.

— Német-, francia-, angol- társalgó- és irodalmi nyelv. —

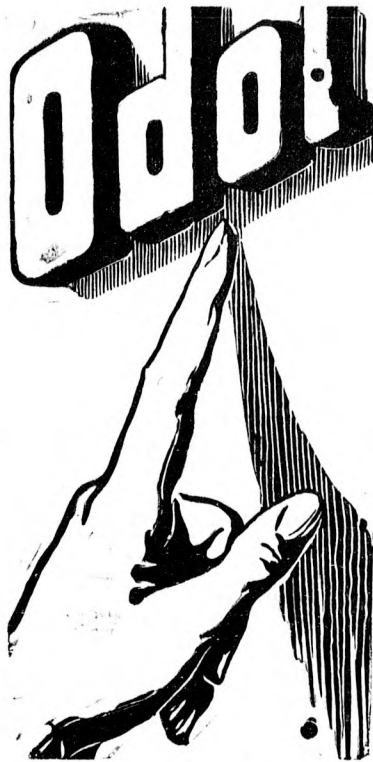
Hivatalos órák egész délután.

— **Elszámolás.** A debreceni jótékony nőegylet 1907. május 26-iki népinnepejére adakoztak: özv. Béressy Sámuelné ivén: Béressy Sámuelné 2 kiló csokoládé, Tikos Marika 1 rud szalámi, Szalay Józsefné 1 kiló kávé, Kovách Nándorné 1 kiló kávé. Fráter Erzsébet ivén: Fráter Zoltán 1 hordó kerti rizling, Csanak József egy láda ásványvíz, Fráter Erzsébet sütemények, Letzter Józsefné 2 torta, Kovácsy Kálmánné 2 liter fagyalt, Deutsch Lajos 2 kiló cukor, Medgyaszay Sándor 5 kiló sertészsír, Varga Imre 10 kiló zsinak való szalonna, Váray József fél kiló kávé, Riekl J. Z. 1 kiló kávé, Annók Sándor 1 kiló csokoládé, Kertész Sándor 1 kiló csemege, Orosz Endréné 1 torta, Leszkay Ferencné aprósütemény, Hauer Bertalan 1 hordó sör, Német András és társa 2 hordó sör, dr. Bruckner Ernőné 1 torta és 10 liter bor, Szabó Kálmán 6 üveg bor, Bosznay István tanár 10 liter bor, Letzter József 100 drb. fénykép, Fráter Imre 20 korona, Tihanyi József 5 kor., Dankó Mihály 8 kor., dr. Szücs Gézáné 4 kor., Mártonfy Gyuláné 10 kor., Szávay Gyuláné 10 korona. May Andorné ivén: May Andorné 10 korona. Özv. Somossy Miklósné ivén: Somossy Miklósné 2 liter fagyalt, Szüts Miklósné 1 torta, Veszter Istvánné 4 korona, Bory Béláné 5 korona, özv. Budaházy Istvánné 2 korona, dr. Kőrössy Kálmánné 4 korona, dr. Ozory Istvánné 2 korona, Visky Károlyné 2 korona, özv. Vicsián Elekné 4 korona, özv. Zoltán Jánosné 4 korona. P. Nagy Zoltánné ivén: Félégyházi János 20 üveg Küruc forrásvíz, P. Nagy Zoltánné 1 torta, Harsányi Istvánné 4 korona, Czégely Ferencné 4 korona, Bakos Tiborné 2 korona. Fürst Ödönné ivén: Fürst Ödönné 1 hordó sör, 30 üveg bor és 1 dézsa jég, Geizer Simonné felvágott szalámi. Riesz Lipótné ivén: Riesz Lipótné 3 liter fagyalt. Kolbenhayer Kálmánné ivén: Kolbenhayer Kálmánné 5 korona és 12 darab kalács. Székely Ferencné ivén: Székely Ferencné 1 torta. Szabó Kálmánné ivén: Möricz Ferencné 1 főtt sonka, Szabó Kálmánné 12 drb kalács, 30 cukrász sütemény. Békéssy Lászlóné 1 rud szalámi, 1 kiló vsj, Szabó Miklósné 6 koroná, Vecsey Zoltánné 6 korona, Szabó Sándorné 6 korona, özv. Szabó Sándorné 6 korona, özz. Tóth Ferencné 5 korona. Wessprémy Zoltánné 40 üveg bor, özv. Steinfeld Mihályné 150 liter tej. Szele Györgyné ivén: Szele Györgyné 4 korona, Tóth Mária 2 korona, Uray Sándorné 2 korona, özv. Komlóssy Mihályné 4 korona, Nagy Gyuláné 3 korona. Budaházy Ödönné ivén: Budaházy Ödönné 5 korona. Péntes Sándorné ivén: Péntes Sándor 5 korona. Dr. Oláh Miklósné ivén: Bészler Károlyné 2 korona, Oláh Imréné 2 korona, dr. Oláh Miklósné 5 korona. Dr. Czegléd Mihályné ivén: Eder Rudolfiné 35 kugler sütemény, dr. Derekassy Istvánné 1 tál mézes kalács, Mayerszky Mihályné 5 korona, Tóth Mariska 1 torta, Szepessy Antalné 5 kor., Gyarmathy Istvánné 6 korona, Tar Gyuláné 10 korona, özv. Liptai Gáborné 5 korona, özvegy Szabó Józsefné 4 korona, dr. Czegléd Mihályné 5 korona. Kovalitzky Antalné ivén: Török Gáborné 4 liter bor, Jeney Györgyné 4 liter bor és 2 korona, dr. Tüdös Kálmánné 20 üveg sör, Fazekas Sándorné 17 üveg bor, özv. Szikszay Istvánné 10 üveg sör, dr. Nagy Lajos 20 liter bor, Szentkirályi Tivadarné 3 korona, Rosenfeld Salamonné 2 korona, Kajári Lajosné 3 korona, Mágócsy Sándorné 3 korona, Szilágyi Jánosné 3 korona, Volf Jánosné 3 korona, Aczél Géza 10 korona, Szilágyi Imre 10 korona, dr. Borzovay Jenő 5 korona, dr. Somogyi Zoltánné 2 korona, Janatka Alajosné 2 korona, Langfelder Arthuré 2 korona, Pálffy Józsefné 2 korona, Géressy Kálmánné 5 korona, dr. Nagy Lászlóné 3 korona, Kovaliczky Antalné 5 korona, Zimmermann Gyuláné 2 korona. Goreczky Vilmosné ivén: Detrich Miklósné 10 korona, Gebauer Károly 5 korona, Bosznay J. és társa 5 korona, Szabó Sándorné 2 korona, Ormódy Lajosné 10 korona, Pákozdy Sándor 10 korona, Kovács Gyula 10 korona, Ottó Sándorné 10 korona, Stingly Kálmánné 5 korona, özv. Liptay Gáborné 2 korona, Vidovch Georgie 2 korona X. Y. 2 korona, dr. Kola Jánosné 4 korona, özv. Révész Bálintné 2 korona, Kiss Aronné 3 korona, Szilez Ferenc 5 korona, Benes Muki 2 korona, Geréby Pálné 5 korona, Fisch Ernő 20 korona, Grósz Nagy Ferencné 5 korona, Körner Adolf 5 korona, Balogh Zsigmondné 5 korona, özv. Borsy Lajosné 5 korona, özv. Szilágyi Károlyné 2 korona, Falk Lajosné 2 korona, Szücs Kálmánné 4 korona, Goreczky Vilmosné 4 korona, Vidoni testvérek 3 rud szalámi, Novelli Ede 1 hordó bor, Sneider Istvánné 300 drb. péksütemény, Mayer Jenő 1 kiló kávé, Pécsi Kálmánné 10 üveg vörös bor, H. Nagy Elekné 1 torta, Tóth Gergelyné 10 üveg bor, Kohu Lipótné 5 liter bor, Kovács Antalné 15 liter tokaji bor, Szabó Mihály 2 főtt sonka, Szliuka István 300 üveg szikvíz, Németi János 5 kiló zsinak való szalonna, Nagy József 10 kiló zsír, István gőzmalom 85 kiló liszt, Aron Manó és társa 20 korona, Korondy Sándor, Békéssy kenyérsütőde 5 drb. kenyér, Tesch Józsefné 1 kassai sonka. Gyórfly

Aladárné ivén Komlóssy Lajos 5 üveg pezsgő, Aladárné huszonnégy liter bor. Dr. Fráter Imréné Ivén: Mayer János 5 korona, Somossy László 5 korona, F. Jenő 10 korona, Fráter István 4 korona Miskolczi Lajosné 2 korona, dr. Fráter Imréné 10 korona, Bánó Lehelné ivén: Márton Imréné 10 liter bor, dr. Ujfalussy Józsefné 10 korona, Bánó Lehelné 2 korona, és Komlóssy Béláné 3 korona. (A többi adakozók nevét folytatólagosan közöljük).

Úti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb kivitelben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

Kutyaszájkosarak, nyakszíjak, korbácsok, vezető szíjjak és ostornyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.

Értse meg jól

az Odol egészen sajátosság hatásának óriási fontosságát: míg a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájbőltetés rövid pillanataiban hat, addig az Odolnak határozottan tartós hatása van, mely a fogak tisztítása után is még huzamosan tart. E tartós- és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműleg bebizonyították, hogy az Odolnak e sajátosság hatása folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájból, s így a fogak romlását megakadályozza.

Aki az Odolt következetesen alkalmazza, az a tudomány mai állása szerint képzeltető legjobb fog- és szájpótlást gyakorolja.

Távirat és telefon.

A király elutazott.

Budapest, június 11. A király ma este a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazott, hová reggel 6 órakor fog megérkezni.

Andrássy a királynál.

Budapest, június 11. Andrássy Gyula gróf belügyminisztert a király ma külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás bizalmas

jellegű volt s így a részletek nem kerülhetnek a nyilvánosság elé.

Itéletidő.

Sopron, június 11. A szomszédos Hidegköz községben ma óriási felhőszakadás, jégeső és szélvihar volt. A szél kitördelte a fákat, a jég a termést tette tönkre, a villám pedig egy gazdasági épületbe csapott s abban tartózkodó 5 gyermeket megölt. A gazdasági épület elhamvadt. A községet átszelő patak anynyira megáradt, hogy medréből kilépve elöntötte a házakat. Az ár egy kereskedő házából egy bölcsőt ragadott magával, a benne fekvő két csecsemő a vízbe lelte halálát.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, június 11. Ma délután 3-tól fél 6 óráig folytatták a kiegyezési tárgyalásokat. A magyar miniszterek innen az udvari ebédre, osztrák kollégáik pedig a Svábhegyre mentek, ahol Sztéryni József államtitkár vendégei voltak.

Családi dráma.

Igló, június 11. A szomszédos Toronfán Kozák Gusztávné konyhával szurta gyermekét, majd szíven szurta magát. Mindketten meghaltak.

A Vajda-ügy.

Budapest, június 11. Vajda Sándor képviselőnek ismeretes mentelmi ügyében a képviselőház mentelmi bizottsága holnap délután ülést tart. A holnapi ülésen csak az ügy előadóját fogják megválasztani. Az érdemleges tárgyalásokat csak pár nap múlva kezdik meg.

A felosztott szakcsoport.

Budapest, június 11. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tegnap tudvalevően felosztatta az építőmunkások országos szövetségének kőműves szakcsoportját. A belügyminiszter e rendeletét a szocialisták a legnagyobb ellenszenvvel fogadták s a megtorlás módjait tárgyalandó, ma egész nap együtt voltak.

A vácrétsági rablógyilkosok ügye.

Budapest, június 11. Ma este hozták meg az esküdtek verdiktjüket. A verdikt szövegét, hogy a vádlottak közül senkit sem mondtak ki gyilkosnak. Az ítéletet holnap hirdetik ki.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

**UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLASZTÉKBAN
FEKETENÉL.**

**TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETENÉL**

VÁSZON ÁRU

fehérművek, valamint sifonok és paplanpedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt-étkező- és aszur kávésterítékek, damaszt- és frottír törölközők, töröl-kendők, és nankingok, valamint kész női fehérművek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voalók, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRMŰVEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kaszmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézezők, nyakkendők és divatzsebkendők

BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi ruhaszövetek, tennis kelmék, nyári mosó szövetek, hozzávaló bélésaruk, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. Jégű fűzők, arczfátyol, divatövök, csipke- és selyemsálók, batiszt- és csipkegallérok, nyakkendő, keztyűk, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-, szalag-, selymekendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak

gyermeknek részére állandó nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Bankegyesület Részvénytársaság DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankesület Részvénytársaság cég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénzügyi intézet működését Debreczenben, Flac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazatával.

Leszámlát váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztés- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árúkra.

Vesz és elad értékpapírokat, érempénzeket stb.

Átvész tőzsdél megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos

Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld-

birtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.

Bleyer Mór nagybérlő és birtokos Debreczen.

Ernst Vilmos igazgató.

Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen

Hajnal Samu nagybérlő Debreczen.

Mandel Samu birtokos Kaba.

Rosinger Lajos birt. és nagybérlő Debreczen.

Stern Péter nagybérlő Ujfehértó.

Dr. Lukáts Emil ügyész.

Saját sajtólásu kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitünőbb minőségű

"BÓNIO"™

Bejegyzett védjegy.

kókuszszirt árúit az Első Magyar Kókuszdló-olajgyár

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbálor.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fla, Nyiregyháza.

311

1055. v. k. sz.
1907.

Donogán és Somossy

céghez Debreczen, Kistemplombazár

megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.

Angol és Francia divatkelmék.

Bluz selymek. Napernyők. Övek.

Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérmű.

Óriási szőnyegraktár

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak V.835/3.— 1907. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank részére id. Beck Izidor debreczeni lakostól 1500 korona tőke, ennek 1907. évi február hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 141 kor. 71 fillér perköltség erejéig 1907. évi márc. hó 9-én bíróság felülfoglalt és 13660 koronára becsült gépek és egyebekből álló ingóságok 1907. évi június hó 27-én délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Bethlen-utcán 32. és 12. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg-többet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mel-lett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1907. évi június hó 5-én.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

507

Hirdetmény.

A nádudvari ev. ref. egyház előljárósága egy-két tanteremből s egy tanítói lakásból álló iskolai épület építését határozta el. Ezen 21,124 koronával előirányzott építkezés fogantatásának biztosítása céljából az **1907-dik év június 23-dikának déli 12 órájára a nádudvari ref. lelkészi hivatalban tartandó zártajánlati versenytárgyalás** hirdetik. Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi építkezés elvállalására vonatkozó s az engedélyezett költség után számítandó 5%-nyi bánat pénzzel ellátott zártajánlatokat a kitűzött nap déli 12-óráig nevezett hivatalhoz anynyival inkább adják be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

A szóban forgó építkezési munkálatokra vonatkozó műszaki művelet nevezett lelkészi hivatalnál naponként megtekinthető. Vállalkozó tartozik az épületet legkésőbb 1907 november 1-ig tető alá venni s 1908 május 15-dikén teljesen készen használatra átadni. Az egyház előljárósága fenntartja magának a jogot, hogy a munkát az ajánlattevők között esetleg nem a legolcsóbbnak is kiadhassa.

Kelt, Nádudvar (Hajdu m.) 1907. jun. 5.

498

Veres Géza

ref. lelkész.

500 izzó fény, 1000 kényelmes ülőhely, 10 iv lámpa
A világ legnagyobb és legjobb mozgófénykép vállalata.

Narten-féle bioskop

THE ROYAL BIO.

Debreczenben a szénavasártéren felépített óriási pavilonban. Szemléltető előadásokat tart minden másnap műsorváltozással.
Kezdődik: Vasárnap- és ünnepnap 4, 6, és 8-tól 10-ig.
Hétköznap 6, és 8-tól 10-ig.

M Ű S O R:

Június 12-13.

Port-Artur körül.
Éjjeli bűvészet.
Meglöpött tolvajok.
A kőművesek.
Papues alatt.
Az élő óra.
Tunthalászat.
Margit szerelmi regénye.
Karnevál éj.
Beszállásolás.
Baby fürdője.
Sok hűhó semmiért.
Aladin és a csodalámpa.
Élő virágok (színezett).
Gyermek a nevelőintézetben.
A gummiember.
Frissen mázolja.
A koldusgyermek jutalma.
Autombilvezető mint kezdő.

Az esteli előadásokon 8-10-ig 1 jó cigány zenekar fog játszani.
Előadásainkat mindenféle kedvezőtlen időszakban is megtartjuk.

Helysarak:

Páholyülés 5 személyre 6 kor. — Számozott I-ső hely 1 kor., II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér. — A 4 és 6 órai előadások alatt katonák őrmestertől lefelé és iskolás gyermekek félhelyárakatfizetnek.

A számozott helyekre jegyek kaphatók egész nap a kinematográfnál. — Műsorváltozás fenntartva.
Kiváló tisztelettel

Narten György

magánmérnök, tulajnonos.

506

SZŐNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kiddemünster, tapesztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diványterítők, — butorszövetek és croppok, vlaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.
Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendel betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bármintve utánvétel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Csuz!

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

— Apró hirdetések előre fizetendők. —

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

A vakációra megfelelő foglalkozást keres középső kereskedelmista. Cim a kiadóba. 498.

Kiadó szántóföld, A Guton 40 hold szántóföld kiadó. Csapó-utca 61. szám alatt lehet értekezni.

Gyermektelen házaspár házmesternek keresetetik. Jelentkezni lehet Arany János-u. 4. sz. emelet. 508.

Villamos világítás,

Telefon 168.

villámhárítók, villamos házi csengők, házi- és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplicáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,

„Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Tanulók felvétetnek.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujonnan behuzatjuk

Legelőnyösebb!

Ha hirdetéseinket a „DEBRECZEN” című politikai napilapba tesz-
szük közzé.

Biztos eredmény.

